

Izglītības konference "Mākslai ir nozīme!"

Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā kursu skolotājiem iesakām

16. augusts

	Liepājas Valsts 1. ģimnāzijā			Liepājas Universitātes Humanitāro un mākslas zinātņu fakultātē				
Darba sesija (14.00-15.00)	1.1. Kā mācīt par un caur mākslu?	1.4. Mākslas stila – baroka apguve, praktiski darbojoties #pamatskola #vidusskola	1.6. Kā radīt svētkus ar teātra mākslas stundu palīdzību? #pamatskola #vidusskola	1.7. Kā rast drosmi paust idejas?	1.8. Foruma teātris un varoņa stāsts – metodes pašizziņai un pašizpaušmei #vidusskola			
Darba sesija (15.15-16.15)	2.1. Kā skolēnam pieredzēt mākslu/kultūru?	2.6. Kultūra "apēd" vai rada naudu?		2.7. Kādi ir formālās un neformālās mākslas izglītības kopīgie mērķi un ceļi to īstenošanā?	2.8. Ieskats padziļinātā kursa "Kultūra un māksla II" saturā un metodikā #vidusskola			
Darba sesija (16.30-17.30)	3.5. Teātra tradīcija Liepājā #vidusskola	3.7. Starppriekšmetu saikne sociālajās zinībās un vēsturē un kultūras pamatos: Latvijas Kultūras kanona vērtību pētīšanas piemērs #vidusskola	3.8. Kultūras piedzīvošana Latvijas festivālos un notikumos	3.1. Vai māksla ietekmē citas dzīves jomas?				

17. augusts

	Liepājas Valsts 1. ģimnāzijā			Liepājas Universitātes Humanitāro un mākslas zinātņu fakultātē				
Meistarklases (10.00-13.00)	1.1. Performance. Kuratora darbs. Procesā radīta izrāde. Pop-up izstāde. #vidusskola	1.4. Laikmetīgā dejas. Vides dejas. #pirmsskola #sākumskola #pamatskola #vidusskola	3.4. Objektu fotografēšana #vidusskola	4.1. Radošā rakstīšana – dzeja #pirmsskola #sākumskola #pamatskola #vidusskola	4.2. Radošā rakstīšana – proza #pamatskola #vidusskola	4.3. Radošā rakstīšana – dramaturģija #pamatskola #vidusskola	4.4. Teksts un skaņa #pamatskola #vidusskola	4.5. Radošā rakstīšana – publicistika #vidusskola

16. augustā

Konferences atklāšana un iedvesmas stāsti koncertdārzā "Pūt, vējiņi!"

11.30–11.45 Kāpēc kultūra? kultūras nozīme un ietekme – UNESCO redzējums.

Iedvesmas stāsts

Baiba Moļņika, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsēkretāre.

Darba sesijas

14.00–15.00 Liepājas Valsts 1. ģimnāzijā

1.1. Kā mācīt par un caur mākslu?

Paneldiskusija

"Skolotāj, šī nav nekāda latviešu valoda – kāpēc mums teātra stundā jāraksta?", "Tā jau tikai vizuālā māksla – neiespringsti!", "Skolotāj, mēs nevaram šodien tikai padziedāt?". Paneldiskusija par to, kādēļ mākslas un kultūras mācību priekšmeti nereti tiek asociēti ar atpūtu un ko mēs kā pedagogi varam darīt, lai veicinātu dziļu un apziņātu mācīšanos, nepazaudējot mākslas veidiem raksturīgo radošumu.

Vada: Inese Vilciņa, Skola2030 vecākā eksperte.

Piedalās: Daiga Celmiņa, Rīgas Teikas vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotāja; Fēlikss Rekovics, Liepājas Valsts 1. ģimnāzijas ģeogrāfijas skolotājs, Liepājas dabaszinību mācību jomas koordinators; Ļevs Rusilo, Rīgas Juglas vidusskolas kultūras un sociālo zinību skolotājs.

1.4. Mākslas stila – baroka apguve, praktiski darbojoties

Darbnīca

Lai arī šodienas skolēni labrātāk skatās nākotnē un mazāk interesējas par dažādiem vēstures aspektiem, ir svarīgi rast veidus, kā rosināt viņus mācīties izzināt un iedziļināties kultūras procesu attīstībā. Pieredzes stāsts vēstīs par to, kā skolēnam pašvadīti, apgūstot teorētiskus faktus un darbojoties praktiski, izpētīt, piemēram, baroka laika galma dāmu atainojumu, tādējādi iepazīstot gan apģērba, grima un frizūru tendences, gan pievēršot uzmanību greznajiem un pompozajiem interjera elementiem – gleznu ierāmējumiem, tā nonākot pie zināšanām un secinājumiem par būtiskākajām šī laikmeta iezīmēm.

Una Bērziņa, Tukuma Valsts ģimnāzijas vizuālās mākslas un kultūras kursu skolotāja.

#pamatskola #vidusskola

1.6. Kā radīt svētkus ar teātra mākslas stundu palīdzību?

Pieredzes stāsts

Uzzināsi, kā, teātra mākslai kā mācību priekšmetam ienākot skolā, iespējams veidot Teātra svētkus, kur katrai klašu grupai ir savi veicamie uzdevumi, piemēram, improvizācijas, īsfilmas, plakāti vai procesā veidots iestudējums, savukārt visi šie uzdevumi saistāmi ar vērtībām un to izpratni, tādējādi rosinot skolēnus ne tikai padziļināti izprast tikumu un vērtību nozīmi ikdienas situācijās un personiski, bet arī attīstīt līderību, katra individuālās spējas un talantus, kā arī mācīties sadarboties, būt gan tolerantiem, gan arī drosmīgiem un atbildīgiem.

Ilze Karazina, Liepājas Raiņa 6. vidusskolas kursa "Kultūra un māksla I (teātra māksla)", teātra mākslas, krievu valodas, latviešu valodas un literatūras skolotāja;

Sigita Stefana, Liepājas Raiņa 6. vidusskolas direktora vietniece audzināšanas darbā, kursa "Kultūra un māksla I (teātra māksla)" skolotāja.

#pamatskola #vidusskola

14.00–15.00 Liepājas Universitātes Humanitāro un mākslas zinātņu fakultātē

1.7. Kā rast drosmi paust idejas?

Paneļdiskusija

Ideju radīšanas procesa iznākums ir neparedzams. Jo patiesi oriģinālas idejas rodas, radīšanas procesā iekļaujot elementus, kas sākotnēji šķiet pilnīgi neatbilstoši. Tādēļ ir nepieciešama drosmē:

- ideju radītājam – atļauties eksperimentēt un līdz ar to riskēt būt nesaprotamam, muļķīgam;
- tam, kurš ideju radīšanas procesu atbalsta, virza – nekritizēt, neapjukt provokatīvu vai pirmajā brīdī nesaņemtu ideju priekšā.

Paneļdiskusijā šķetināsim iespējas, kā skolotājiem vairot drosmi radīt un pēc tam paust oriģinālas idejas pašiem, kā ikdienā rosināt to darīt arī skolēniem.

Vada: Inga Pāvula, izglītības eksperte un supervizore.

Piedalās: Elmārs Senkovs, LKA asociētais profesors, prorektors mākslinieciskās jaunrades darbā, režisors;

Baiba Bartkeviča, Liepājas koncertzāles "Lielais dzintars" mākslinieciskā vadītāja, Eiropas kultūras galavaspilsētas 2027 projekta programmas "(ne)miers" mākslinieciskā vadītāja; Agris Mertens, traumatologs ortopēds, mugurkaula ķirurgs, uzņēmējs, inovatīvas akupresūras korsetes autors.

1.8. Foruma teātris un varoņa stāsts – metodes pašizziņai un pašizpaušmei

Pieredzes stāsts

Gūsiet ieskatu divās metodēs, kas raisa skolēnu pašizpaušmi, radot sev un sabiedrībai nozīmīgas idejas:

- 1) brazīliešu režisora un politiskā aktīvista Augusto Boala radītais foruma teātris ir interaktīvā teātra forma ar mērķi iedziļināties problēmā;
- 2) amerikāņu rakstnieka un literatūras profesora Džozefa Kempbela formulētā varoņa stāstu metode ir domāta pašizziņai un stāstu/varoņu analizēšanai un radīšanai.

Ilze Mazpane, Ogres 1. vidusskolas skolotāja, māca vidusskolas kursu "Kultūra un māksla I: teātris", Skola2030 vecākā eksperte, metodiķe.

#vidusskola

15.15–16.15 Liepājas Valsts 1. ģimnāzijā

2.1. Kā skolēnam pieredzēt mākslu/kultūru?

Paneļdiskusija

Prominenti eksperti apgalvo, ka māksla nokāpusi no ziloņkaula troņa, kultūra ir mums visapkārt kā gaiss, ko elpojam, nemaz nepamanot, tāpēc tā var ietekmēt mūsu izvēles un uzskatus. Kādas ir skolēnu iespējas pieredzēt kvalitatīvas mākslas un kultūras norises un mācīties tās izprast? Diskusijā runāsim par to, 1) KUR šobrīd (pēc Covid laikā skolēns var piedzīvot augstvērtīgu un viņam piemērotu kultūru; 2) KO ņemt vērā, izvēloties no kultūras un mākslas plašā piedāvājuma; 3) KĀ virzīt skolēna kultūras pieredzi – kāda ir skolotāju, vecāku un pašu skolēnu loma un 4) KĀPĒC vispār skolēnam ir vērts pieredzēt mākslu un kultūru, un vai stāsts ir tikai par brīvas, intelligentas un atbildīgas personības attīstību?

Vada: Aija Tūna, kultūrizglītības programmas "Latvijas skolas soma" vadītāja.

Piedalās: Elizabete Pavlovska, Ziedoņa klases vadītāja; Jānis Znotiņš, režisors, Valmieras vasaras teātra festivāla Bērnu un jauniešu programmas vadītājs; Dace Jurka, Mazsalacas Kultūras centra direktore, Latvijas kultūras darbinieku biedrības valdes priekšsēdētāja; Ginta Zalcmāne, Latvijas Nacionālās bibliotēkas Uzziņu un informācijas centra, Informācijas pakalpojumu un starpbibliotēku abonementa nodaļas vadītāja.

2.6. Kultūra "apēd" vai rada naudu?

Diskusija

Diskusijas fokusā kultūra un nauda jeb nemateriālā un materiālā pasaule. Vai kultūra ir piensums ekonomikai? Kā finanšu līdzekļus izlietot lietderīgi kopīgajām iedzīvotāju vajadzībām? Vai var pretnostatīt kultūru un ražošanu? Kas īsti ir pievienotā vērtība? Kā šo problemātiku aktualizēt skolā dažādos mācību priekšmetos? Diskusiju rosinās viedokļu līderi Anda Laķe, Latvijas Kultūras akadēmijas profesore, un Uldis Lībergs, kluba "Kursa" vadītājs. Iespēja diskutēt ikvienam klātesošajam.

Viedokļu līderi: Anda Laķe, LKA profesore; Uldis Lībergs, kluba "Kursa" vadītājs.

15.15–16.15 Liepājas Universitātes Humanitāro un mākslas zinātņu fakultātē

2.7. Kādi ir formālās un neformālās mākslas izglītības kopīgie mērķi un ceļi to īstenošanā?

Paneldiskusija

Vai ģitārspēles pulciņā un skolā mūzikas stundās apgūtajam ir kāda saistība? Vai literārajā nometnē "Aicinājums" saprasto drīkst izmantot literatūras stundās? Vai nebūs nepareizi, ja pēc skolas teātra nodarbībās apgūto veidu, kā izprast tēla iekšējo motivāciju, izmantosim teātra mākslas stundās? Paneldiskusijā meklēsim saskares punktus formālās un neformālās izglītības mērķiem un diskutēsim par skolotāju lomu skolēna attīstībā, katram savā izglītības veidā skolojot vienu un to pašu skolēnu.

Vada: Elīna Apsīte, Skola2030 vecākā eksperte.

Piedalās: Anda Laķe, Latvijas Kultūras akadēmijas profesore, prorektore zinātniskajā darbā un Zinātniskās pētniecības centra vadītāja, socioloģijas doktore; Rita Lūriņa, Latvijas Kultūras akadēmijas docente, kultūras teorijas doktore, horeogrāfe; Baiba Veismane-Rezonga, Talsu Valsts ģimnāzijas mūzikas skolotāja un jauktā kora diriģente; Jānis Precinieks, Carnikavas pamatskolas vizuālās mākslas skolotājs, Olaines pirmsskolas izglītības iestādes "Zīle" deju skolotājs, deju kolektīvu "Dālderītis", "Oļi", "Abi divi" vadītājs.

2.8. Ieskats padziļinātā kursa "Kultūra un māksla II" saturā un metodikā

Darbņica

Ko un kāpēc skolēni apgūs padziļinātajā kursā "Kultūra un māksla II"? Kādi atbalsta materiāli skolotājiem pieejami, lai šo kursu īstenotu? Kāda ir mākslu skolotāju pieredze, pašiem piedzīvojot būtiskākos šī kursa uzdevumus? Šos un citus jautājumus noskaidrosim šajā darbnīcā.

Ilze Mazpane, Ogres 1. vidusskolas skolotāja, māca vidusskolas kursu "Kultūra un māksla I: teātris", Skola2030 vecākā eksperte, metodiķe.

#vidusskola

16.30–17.30 Liepājas Universitātes Humanitāro un mākslas zinātņu fakultātē

3.1. Vai māksla ietekmē citas dzīves jomas?

Diskusija

Vai māksla ir atsevišķa dzīves joma? Cik tā ietekmē citas dzīves nozares jomas un otrādi? Kāda loma mākslas mijiedarbības ar citām dzīves jomām izpratnē ir skolā notiekošajam? Diskusiju rosinās viedokļu līderi **Elizabete Pavlovska**, Ziedoņa klases vadītāja, un **Mārcis Auziņš**, Latvijas Universitātes profesors, fiziķis. Iespēja diskutēt ikvienam klātesošajam.

16.30–17.30 Liepājas Valsts 1. ģimnāzijā

3.5. Teātra tradīcija Liepājā

Pieredzes stāsts

"TEĀTRA TRADĪCIJA LIEPĀJĀ. XVIII–XX GS." Aptuveni 15 minūšu garais un spraigais videostāsts ar muzikāliem iestarpinājumiem un bagātīgu vizuālo materiālu, ko veido daudzu publisko un privāto arhīvu fotogrāfijas, drukāti teksti un apstrādāti videoieraksti, var būt vērtīgs mācību materiāls, izzinot teātra attīstības procesu Liepājā. Vienlaikus tas ir arī nacionālais kultūras mantojums, jo Liepājas teātra tradīcija un personības ir cieši saistītas ar visu Latviju. Šī mantojuma dokumentēšanu videostāstā, radošo un pētniecības procesu komentēs tā veidotājas.

Vēsma Lēvalde, Liepājas Universitātes Humanitāro un mākslas zinātņu fakultātes docente, Kurzemes Humanitārā institūta pētniece, *Dr. art.*; **Sandra Okuņeva**, Liepājas Universitātes Humanitāro un mākslas zinātņu fakultātes lektore, *Mg. philol.*, Liepājas Valsts 1. ģimnāzijas teātra mākslas skolotāja.

#vidusskola

3.7. Starppriekšmetu saikne sociālajās zinībās un vēsturē un kultūras pamatos: Latvijas Kultūras kanona vērtību pētīšanas piemērs

Pieredzes stāsts, kā skolēni veido pārskata pētījumu par paša izvēlētu Latvijas Kultūras kanona vērtību, noformējot to atbilstoši akadēmiskās rakstīšanas principiem un vizualizējot iegūtos secinājumus.

Edgars Bērziņš, LU PPMF un Mācībspēka mācībspēks, starptautiskās vidusskolas "Exupery" Humanitārā departamenta vadītājs, *Cambridge International*, humanitāro zinātņu eksaminācijas speciālists.

#vidusskola

3.8. Kultūras piedzīvošana Latvijas festivālos un notikumos

Sarunu darbnīca

Nu jau noteikti ir izdevies datora ekrānu iemainīt pret īstiem, dzīviem un autentiskiem iespaidiem dabā, koncertos, izstādēs un citos kultūras notikumos! Iegūtie iespādi klātesamības mirklī, pamanītās tendences piedzīvotājos kultūras notikumos un domas par to, kā no tā veidot saikni ar mācību saturu – kā piedzīvoto dokumentēt, kā izvērtēt, kā reflektēt par to mācību procesā, kā rosināt jauniešus piedzīvot kultūru? Kā stundās gūtās zināšanas transformējas mākslas piedzīvošanā? Par to visu – sarunu darbnīcā, kurā piedalīsies dažādu festivālu un notikumu organizatori un eksperti, lai kopīgi analizētu tendences un diskutētu par kultūras norišu apmeklēšanas nozīmību, jauniešu iesaisti, kultūras pieredzēšanas ieguvumiem personības attīstības procesā un pieredzējuma mijiedarbību mācību procesā.

Vada: Inese Pitkeviča, Rīgas Kultūru vidusskolas direktora vietniece, kultūras kursu skolotāja, ādas plastikas māksliniece, un **Kārlis Blumfelds**, dīdžejs un pasākumu vadītājs, Biznesa augstskolas "Turība" lektors.

Piedalās: Jānis Znotiņš, režisors, Valmieras vasaras teātra festivāla Bērnu un jauniešu programmas vadītājs; **Lilīta Pudule**, LNMM izglītības programmu kuratore; **Valda Dārgais**, Gulbenes novada vēstures un mākslas muzeja direktore; **Sabīne Vandāna**, Valmiermuižas kultūras biedrības vadītāja; **Lauma Bērza**, LNKC Folkloras un tautas mūzikas eksperte, festivāla "Baltica" pārstāve; **Edgars Āboliņš**, starptautiskā Mūzikas un mākslas festivāla "LABA DABA" pārstāvis.

Vakara sarunas

20.00–22.00 Liepāja ceļā uz Eiropas kultūras galvaspilsētu 2027 klubā "Kursa"

17. augustā

Liepājas Universitātes Humanitāro un mākslas zinātņu fakultātē

10.00–13.00 Meistarklases

13.30–14.30 Meistarklašu pārnese darbam skolā

4.1. Radošā rakstīšana – dzeja

Meistarklasē stāstīsim un diskutēsim par domāšanas metodēm jaunu ideju radīšanā, par Rietumu un Austrumu pieeju, kā arī praktizēsim radošas rotaļas un dzejošanas darbarīkus, ko lietot literatūrā un ikdienā.

Kas jāņem līdzi: pierakstu burtnīca un pildspalva.

Vada: **Andris Akmentiņš**, dzejnieks, prozaīķis, LiepU Rakstniecības studiju programmas docētājs.

#pirmsskola #sākumsskola #pamatskola #vidusskola

4.2. Radošā rakstīšana – proza

Prozas meistarklases pamatā būs saruna un praktiskais darbs par rakstnieka attiecībām ar laikmetu, līdzilvēkiem un sevi pašu. Darba gaitā mēģināsim atrast vismaz dažus veidus, kā pasniegt literatūru, saglabājot dzīvu tās māksliniecisko garu.

Kas jāņem līdzi: pierakstu burtnīca un pildspalva.

Vada: **Svens Kuzmins**, publicists, mākslinieks, aktieris, prozaīķis, tulkotājs.

#pamatskola #vidusskola

4.3. Radošā rakstīšana – dramaturģija

Meistarklasē aplūkosim dramaturģijas likumsakarības, kas ir dzīves procesu un loģikas kopija. Mēģināsim praktiski saprast, kā darbojas dramaturģisks teksts, kas ir tā pamats un raksturs, tā izveides likumsakarības un paņēmieni.

Kas jāņem līdzi: pierakstu burtnīca un pildspalva.

Vada: **Lauris Gundars**, dramaturgs, režisors, starptautisku kinoscenāriju un teātra dramaturģijas darbnīcu vadītājs, Dramaturģijas un komunikācijas programmu pasniedzējs LiepU, LMA, RISEBA un Rīgas Stradiņa universitātē.

#pamatskola #vidusskola

4.4. Teksts un skaņa

Meistarklasē eksperimentēsim ar tekstu un skaņu, to digitāli apstrādājot. Būs iespēja izmēģināt teksta pārveidi mūzikas celiņā, tādējādi veidojot emocionālu vēstījumu. Mēģināsim veidot pārnesei starp literatūru un digitālajiem rīkiem, praktiski izmēģināsim un ieteiksim mācību procesā izmantojamus digitālos rīkus un aplikācijas.

Kas jāņem līdzi: skārienjutīgs telefons.

Vada: **Roberts Dinters**, pedagogs, multiinstrumentālists, komponists, producents.

#pamatskola #vidusskola

4.5. Radošā rakstīšana – publicistika

Meistarklasē runāsim par publicistikas nozīmi mūsdienu kultūras procesos, radošās un kritiskās domāšanas prasību noderīgumu publicistiku tekstu tapšanā, apgūsim praktiskas publicistiska teksta tapšanas pamatiemaņas.

Kas jāņem līdzi: pierakstu burtnīca un pildspalva.

Vada: **Haralds Matulis**, filozofs, rakstnieks, publicists, tulkotājs, LiepU filozofijas, radošās rakstīšanas un kultūrteorijas priekšmetu docētājs.

#vidusskola

Liepājas Valsts 1. ģimnāzijā

10.00–13.00 Meistarklases

13.30–14.30 Meistarklašu pārnese darbam skolā

1.1. Performance. Kuratora darbs. Procesā radīta izrāde. Pop-up izstāde.

Meistarklasē iepazīsimies ar kuratora darba specifiku un metodēm, kuras iespējams integrēt skolā, īstenojot kultūras priekšmetu saturu, kā arī piedzīvosim un piedalīsimies procesā radītas izrādes un pop-up izstādes veidošanā.

Kas jāņem līdzi: ērts, brīvs, laikapstākļiem piemērots apģērbs un maiņas apavi.

Vada: Sanita Duka, mākslu kuratore, pētniece, režisore, performerore.

#vidusskola

1.4. Laikmetīgā deja. Vides deja.

Meistarklasē praktizēsim dažādas metodes ķermeņa kustību valodas apzināšanā un kustību partitūras radīšanā. Tēmas: Es sadarbībā ar sevi; Es sadarbībā ar telpu; Es sadarbībā ar partneri; Es sadarbībā ar objektiem – izvērsims un pārnese uz mācību procesu.

Kas jāņem līdzi: ērts, brīvs, laikapstākļiem piemērots apģērbs un maiņas apavi.

Vada: Lilija Lipora, horeogrāfe, dejas pedagoģe, laikmetīgās dejas dejojāja.

#pirmsskola #sākumskola #pamatskola #vidusskola

3.4. Objektu fotografēšana

Meistarklasē runāsim par fotografēšanas pamatlikumiem un dažādu objektu atšķirību notveršanu fotografēšanas procesā. Praktiski darbosimies, mācīsimies skatīties un redzēt, iesim ārā, meklējot interesantus objektus. Savstarpēji dalīsimies pieredzē, akcentējot to, kas ir būtisks un kas mazāk būtisks, lai uzņemtu izcilu kadru. Veidosim metodisku pārnese uz skolas vidi.

Kas jāņem līdzi: ērts, brīvs, laikapstākļiem piemērots apģērbs, sava foto kamera, paša uzņemtas fotogrāfijas.

Vada: Jānis Deinats, fotomākslinieks, pedagogs.

#vidusskola

Konferences noslēgums

15.00–17.00 "Lielais dzintars" kamerzālē

Perfomance kopā ar Tomu Juhņeviču (mūzika), Lauru Juhņeviču (glezna) un Liliju Lipori (deja).